

Communicatie, houding, samenwerking

Wees vriendelijk

Laat gevoelens zien

Glimlach vaak

Toon/stem

Geen neutraal gezicht, frons of
nadenken

voorspelbaarheid

- Vertel wat je samen gaat doen
- Doe het eerst voor of doe het samen
- Oefen
- Herhaal
- Evalueer: is terugspiegelen wat is geleerd zodat het zin krijgt, betekenis krijgt

Feedback

- Voeding geven zodat de ander iets wil veranderen
- Voeding geven zodat de ander iets wil leren
- Voeding geven zodat de ander zichzelf gaat begrijpen
- Is geen kritiek, maar wordt wel heel vaak als zodanig opgevat.

Positieve feedback

- Ik merkte dat
  - Ik zag dat
  - Ik voelde dat
  - Ik hoorde dat je
-
- Feedback is geen oordeel geven maar vertellen wat je hebt waargenomen

Jouw communicatie

- Niet
  - Nooit
  - Iedereen
  - Waarom
  - Fout
  - Moeten
  - Altijd
- Wel
  - Ooit
  - Sommigen
  - Waarvoor
  - Goed
  - Mogen
  - Soms

Jouw communicatie wordt vriendelijker door:

- Zeg wat je wel wilt, denkt, hoopt of voelt
- Je hebt 4 fouten wordt je hebt de meeste vragen goed gemaakt.
- Ik wil niet dat je te laat komt wordt Ik wil graag dat je op tijd aankomt
- Jij doet het altijd verkeerd. Soms doe je het verkeerd
- Ik wil dat je geen ruzie maakt wordt: Ik zie het graag wanneer je probeert met de anderen goed op te schieten

Luisteren

- Oogcontact wisselend toepassen
- Toon dat je aandacht hebt
- Wees zelf goed gegrond en gecentreerd
- Adem rustig
- Gasgevers, bevestigen dat je luistert
- Hmm, ik snap het... Oké!
- Vertel eens? Het maakt me nieuwsgierig

Samenvatten

- Je checkt of je iets hebt begrepen
- Je ordent het betoog van het kind
- Je bewijst dat je goed hebt geluisterd
- Je stimuleert het kind en vergroot de woordenschat
- 4 seconden regel: niet direct reageren, het kind kan zelf nog iets toevoegen, verbeteren in het eigen betoog. Zelf denk je meer na over je reactie

Interrumpeer niet!

- Een visueel ruimtelijk kind zal worden onderbroken in het betoog en willen onthouden wat het wilde vertellen, terwijl een antwoord moet worden gevonden op de nieuwe vraag. Het krijgt veel losse eindjes in het hoofd.
- Aan de ogen kun je zien of het kind klaar is met formuleren. Het kijkt je aan.

Bij boosheid:

- Wacht op de cooling down
- Stel geen vragen tijdens de ontlading
- Als je merkt dat je kind geïrriteerd raakt: kleuters leidt je af. Oudere kinderen vraag je of ze op de stressladder zitten. Wat kunnen ze doen om zich weer Oké! te voelen? Wat kunnen ze de volgende keer doen om zich snel beter te voelen?

Beeldtaal

- Veel kinderen nemen taal letterlijk
- Of zoeken beeld bij de taal
- Ze maken een dubbele vertaalslag: van onze woorden naar eigen innerlijke beelden die ze ook weer moeten vertalen naar taal om zich uit te drukken.
- Laat samenvatten in de eigen taal, zo geven kinderen meer betekenis aan het geleerde of de ervaring

Communicatie

- Verbaal, woorden delen iets mee
- non-verbaal, toon, gezicht, houding
- Energetisch, zenden en ontvangen, uitstraling, sfeer

- HSK's zijn vaak gevoelig voor energetische communicatie, dit heeft m.i. te maken met visueel ruimtelijke ervaringen, hun eigen sfeer en tactiele gevoeligheid

Valkuilen

- “Mama, ik heb het koud!”
- “Hoe kom je daar nu bij, het is helemaal niet koud!”
- Invullen; iets te snel reageren.
- “Je bedoelt zeker...?”
- Het kind niet laten uitpraten omdat je wel weet waar het betoog naar toe gaat
- Je kind als te bekwaam zien.

Valkuilen

- “Mama, ik heb het koud!”
- “Ik heb het niet koud. Maar ik pak een trui voor je.”
- *Erken de gevoelens van je kind altijd!*
- ‘Ik heb het zelf niet koud. Maar ik kan me voorstellen dat jij het wel koud hebt. Pak een vest of kleed je warmer aan.’

Opdachten geven in vragende vorm

- Wil je je jas ophangen?
  - Ga je mee?
  - Kom je aan tafel?
-
- Mama wil dat Natalie nu haar jas ophangt
  - Papa wil dat Thomas nu komt
  - Papa en mama willen dat Martijn nu komt eten.

Specifiek maken van wat je bedoelt of wilt weten

- Ik voel me boos in plaats van Ik **ben** boos
- Wat voel je als je je boos voelt?
- Waar voel je dat in je lijf?
- In welke situaties voel je dat?
- Wanneer niet?
- Welke O jee gedachten denk je dan?
- Welke Oké gedachte wil je liever denken?
- Wat wil je voelen?

Sociale verhalen

- Zonder opsmuk iets vertellen
- Geen beeldende taal
- Zeer concreet
- Doel: iets specifiek maken voor het kind

Sociale stripverhalen

- Teken het probleem
- Denk na over het probleem en de oplossing
- Bespreek hoe het kan worden gedaan

- Zeggen, denken, doen